

Aqua Star Invest AS

Adm.enhet: Kyst- og havbruksavdelingen

Saksbehandler: Litland/Røyrane-Løtvedt

Telefon:

Vår referanse: 16/16086

Deres

referanse:

Dato: 25.01.2018

Att:

Svein Martin Sæle

Aqua Star Invest AS - avslag på søknad om utviklingstillatelser

1. Innledning

Fiskeridirektoratet viser til Aqua Star Invest AS sin søknad av 11. november 2016 om seks utviklingstillatelser til et konsept med hevertprinsipp for skånsom og effektiv flytting av fisk.

2. Søknaden

Det omsøkte prosjektet gjelder utvikling av teknologi der fisk kan flyttes fra og til produksjonsenheten hvor man benytter «hevertprinsippet» slik at fisken renner til og fra anlegget i stedet for å pumpes. Søker opplyser at en av målsetningene med prosjektet er å forbedre muligheten til å gjennomføre effektiv lusebehandling eller andre håndtering, samt redusere rømmingsrisiko ved arbeidsoperasjoner. Et annet mål er å få ned antall skadde og døde fisk som følge av håndtering.

Teknologien skal utvikles på en lekter, kalt Servicelekteren, som skal kunne flyttes rundt til ulike anlegg ved hjelp av eget fremdriftssystem. Det skal benyttes 6 slanger med diameter fra 20 tommer for føring av fisk inn og ut av lekteren. Dette skal gi fisken rikelig med plass og gjør håndteringen ytterligere mer skånsom. Lekteren skal i tillegg til eget fremdriftssystem utstyres med automatisk posisjoneringssystem slik at denne kan ligge i ro uten å være fortløyd til akvakulturanlegget. På denne måten mener søker at faren for konstruksjonsskader og fare for not i propell reduseres. Fisken skal flyttes ved bruk av naturlige vannstrømmer ved at vannivået i høydebassenget på Servicelekteren heves og senkes alt ettersom om fisken skal ut eller inn av lekteren. En hengslet luke i enden av Servicelekterens skott skal bidra til å heve og senke nivået slik at de naturlige vannstrømmene opprettholdes. Vannivået i

høydebassenget holdes stabilt ved hjelp av vannpumper. Skyveskott om bord vil sikre trenging av fisk når servicelekteren skal tømmes for fisk. I lekteren kan fisken behandles enten med medikamenter, ferskvann eller andre behandlingsformer. Fisken kan holdes en stund i lekteren forut for ikke-medikamentell behandling, f.eks. Thermolicer, slik at fisken ifølge søker kan roes ned før den avluses på vei tilbake til merden. Servicelekteren har kapasitet til å ta om bord hele fiskegruppen i en merd. Prosjektet forventer å kunne gjennomføre tilstrekkelig antall fullskala uttestinger i løpet av 1 år på til sammen 12 lokaliteter.

3. Regelverk

Bestemmelser om utviklingstillatelser og hjemmel for tildeling finnes i forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5:

§ 22. *Særlige formål*

(..)

Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 23. *Generelle vilkår for tildeling og fornyelse*

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (..)

§ 23b. *Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling*

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere.

4. Fiskeridirektoratets vurdering

Av laksetildelingsforskriften § 23 b følger det at det «*kan*» gis tillatelser som skal bidra til å utvikle teknologi. Avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelser bygger på en skjønnsmessig, faglig vurdering. Det følger av retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelser¹ at det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om kriteriene for tildeling er oppfylt. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse selv om prosjektet innebærer betydelige investeringer og betydelig innovasjon. Det stilles strenge krav for å få tildelt utviklingstillatelse og listen for å få slik tillatelse ligger høyt.

Et av vilkårene for å få tildelt utviklingstillatelse etter laksetildelingsforskriften § 23 b er som nevnt over at prosjektet skal «*utvikle teknologi*». Det fremgår av retningslinjene til formålsbestemmelsen til akvakulturtillatelser til særlige formål, at utviklingstillatelsene er avgrenset til utvikling av produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner, og at den ikke omfatter prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr mm. Utviklingstillatelsene er videre begrenset til de store prosjektene som næringen selv ikke kan ta risikoen med å realisere uten at staten bidrar ved tildeling av utviklingstillatelser.

Nærings- og fiskeridepartementet har flere ganger stadfestet at vilkåret om å «*utvikle teknologi*» skal forstås på bakgrunn av retningslinjene og formålet med ordningen om utviklingstillatelser jf. blant annet vedtak i klagesak datert 22. november 2017 vedrørende Pure Farming AS og konseptet Welfare Fish Farming.² Departementet uttaler i saken at «*utviklingstillatelser er avgrenset til utvikling av produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner*». Dette har også blitt lagt til grunn i tidligere klagesaker som departementet har behandlet i forbindelse med avslag på søknad om utviklingstillatelser.

Spørsmålet er om det omsøkte konseptet er produksjonsteknologisk utstyr, og om det dermed faller inn under ordningen med utviklingstillatelser.

Konseptet som skal utvikles i det omsøkte prosjektet er en ny Servicelekter med teknologi som tar i bruk hevertprinsippet for å flytte fisk til og fra produksjonsenheten. Konseptet skal ifølge søker gjennom mer skånsom og effektiv flytting av fisk bidra til bedre fiskevelferd, færre skader på fisk, lavere dødelighet, økt fôrfaktor og lavere rømmingsrisiko. Den skal også ifølge søker som følge av å kunne ta om bord hele fiskegruppen i en merd bidra til mer effektiv lusebehandling og bedre utnyttelse av areal.

Løsninger som kan bidra til bedre fiskehelse og –velferd gjennom mer skånsomme håndteringer av fisk vil være nyttige hjelpemiddel for næringen, og den omsøkte teknologien i form av Servicelekteren vil kunne bidra til forbedringer her. Å få utviklet

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelse til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, Nærings- og fiskeridepartementet, 12.01.2016

² <https://www.fiskeridir.no/content/download/20423/287137/version/17/file/Pure-Farming-NFD-Avslag-p%C3%A5-klage.pdf>

teknologiske metoder for håndtering av fisk som bedrer fiskevelferden er positivt for næringen. Dette innebærer likevel ikke at konseptet nødvendigvis faller innenfor ordningen med utviklingstillatelser.

Nærings- og fiskeridepartementet legger i Måsøvalsaken³ til grunn at det må være nær tilknytning mellom den omsøkte teknologi og selve produksjonen av fisk for at prosjekter skal være omfattet av ordningen. Fiskeridirektoratet viser i denne sammenheng til departementets uttalelse i klagesaken på vedtakets side 5, hvor det fremkommer:

Løsninger for fjerning av lus er et viktig hjelpemiddel i produksjonen av laks og ørret og Helixir vil kunne bidra til en bedre og mer effektiv produksjon av fisk innenfor det som er den vanligste produksjonsformen i dag. Departementet mener likevel at hjelpemidler som på den ene eller andre måten kan bidra til en bedre og mer effektiv produksjon av fisk, ikke nødvendigvis faller innenfor begrepet produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner. Det må etter departementets oppfatning være en nær tilknytning til selve produksjonsenheten for at konseptet skal være omfattet av denne ordningen. Departementet har etter dette kommet til at behandlingsplattformen Helixir ikke er å anse som produksjonsteknologisk utstyr/installasjon i denne sammenheng. Departementet støtter således fiskeridirektoratets vurdering av dette spørsmålet.

I Blom-saken⁴ kom departementet til at en slamoppsamler var å anse som produksjonsteknologisk utstyr. Departementet uttaler i den tidligere omtalte Pure Farming-saken at (d)et er departementets vurdering at det er forskjell på konseptene til henholdsvis Blom på den ene siden, og Måsøval og PF på den andre siden. Det er ikke den fysiske tilkoblingen til merdene eller ikke som er avgjørende for om konseptet vurderes å være produksjonsteknologisk utstyr/installasjon. Måsøvals behandlingsflåte Helixir og PF sin velferdsflåte er begge flåter for behandling av fisk med lakselus - når det er behov for dette. PF sin flåte baserer seg på velkjent og velprøvede metoder for lusebehandling samlet på en flåte. Blom Fiskeoppdrett sitt konsept med slamoppsamlere har et potensial til å legge til rette for å ta i bruk arealer som i dag er uegnet til oppdrett og vil i motsetning til Helixir og PF sitt konsept være i kontinuerlig "bruk" under produksjonen.

I denne aktuelle saken er det tale om en servicelekter vil kunne flyttes mellom lokaliteter. Den vil følgelig ikke være permanent utstyr knyttet til én lokalitet. Servicelekteren skal ikke direkte benyttes til produksjon av fisk og vil heller ikke være en permanent komponent som er i kontinuerlig bruk i oppdrettsanlegget.

³<https://www.fiskeridir.no/content/download/17251/245074/version/81/file/maasoevalFiskeoppdrett.pdf>

⁴<https://www.fiskeridir.no/content/download/19073/272312/version/43/file/blom-fiskeoppdrett-klage-utviklingstillatelser-150617.pdf>

Fiskeridirektoratet vurderer dermed ikke den omsøkte teknologien å være produksjonsteknologisk utstyr. Etter Fiskeridirektoratets vurdering kan konseptet dermed ikke anses å falle innenfor ordningen med utviklingstillatelser.

Ettersom Fiskeridirektoratet har kommet til at prosjektet faller utenfor ordningen med utviklingstillatelser, går vi ikke videre med vurderingen av om prosjektet oppfyller de øvrige vilkårene for tildeling av utviklingstillatelser etter laksetildelingsforskriften § 23b.

5. Vedtak

Etter en vurdering av søknaden har Fiskeridirektoratet kommet frem til at konseptet til Aqua Star Invest AS ikke er omfattet av formålet med ordningen med, jf. laksetildelingsforskriften §§ 22 annet ledd og 23 b første og andre ledd.

Fiskeridirektoratet avslår etter dette søknaden fra Aqua Star Invest AS om seks utviklingstillatelser til konseptet med hevertprinsipp for skånsom og effektiv flytting av fisk.

6. Klagerett

Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Se vedlagte klageskjema.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Aqua Star Invest AS

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Vedlegg

Aqua Star Invest AS - avslag på søknad om utviklingstillatelse